

BIBLIA

Az áprilisi elmélkedéseket Várnai László (Balatonboglár), a májusiakat Király Ignác (Érd) készítette.

Április 5. — Virágvasárnap —

Mk 11,1–10 és 14,1–15,47 — Találtok, találoztok!

A váratlan események, meglepetések színessé teszik életünket. A megszokások rutinjából felemelnek az izgalmas, kiszámíthatatlan történések. Valljuk, hogy Isten ismeri minden lehetőségünket és lépésünket, de meghagyja nekünk szabad akarati döntésünket. Mégis úgy tűnik, hogy időnként „besegít” az Ő akaratának felismerésébe és megtevésébe. A szülők és nevelők hasonlóképpen irányítják, inspirálják gyermekeiket a jó meglátására és cselekvésére. A virágvasárnapi liturgiában két ilyen jelre figyeltem föl Jézus és „fiacskái”, a Mester és tanítványai kapcsolatában.

A barkaszentelési evangéliumban olvassuk, hogy Jézus elküldi két tanítványát a Jeruzsálem előtti faluba, ahol *találnak* egy szamárcsikót, amelyet elköthetnek számára a bevonulásához. Más-

kor is kettesével küldi apostolait, mert két tanú egybehangzó véleménye hitelesíti a küldöttek igazságát. A szamárcsikó gazdája enged nekik, mert egyöntetűen vallják, hogy az Úrnak, vagyis a Messiás Királynak lesz rá szüksége. Neki pedig „életükön és vérükön” kívül még a szamarukat és zabjukat is készek voltak odaadni a szabadulás után áhítozó júdeaiak. A Jézusban hívó tanítványok tehát megtapasztalhatták Mesterük szavainak igazságát, amikor rátaláltak a bevonulás állatára, és odavihették számára. Ettől a beteljesüléstől fellelkesülve is kiálthattak hozsannát az éljenző tömeggel együtt Dávid elérkező királysága képviselőjének, Jézusnak. Úgy tűnik, azon már nem gondolkodtak el, hogy egy szelíd szamárcsikót, nem pedig egy harcias lovat találtak Uruk számára.

Április 12. — Húsvétvasárnap — Jn 20,1–9 — Elvitték az Urat a sírból!

Az emberi lét legsúlyosabb terhe a végeessége, a halál tapasztalata. Ha van egy kis empátia a sírásóban vagy a temető papban, nem képes megrendülés nélkül végezni munkáját. Nem lehet megszokni, mert mindenki sorra kerül, még a búcsúztatót mondó is. Mivel az élet élni akar, olyan teher a halál, mint Jézus sírja előtt az a nagy kő.

Úgy tűnik, hogy Jézus hiába beszélt előre férfitanítványainak a harmadnapról. Az ő messiási reményüket véglegesen lezárta a sírkő. Számukra kétszerkettő igazság volt, hogy a halál ellen nincs orvosság. Az értelem kapitulált.

De a nőtanítványok, mindenekelőtt Mária Magdolna, nem adták fel a reményt. A szeretet érzelme utat talál ott is, ahol az ész megáll. Titkon reménykedtek valamiféle folytatásban. Ezért siettek a sírhoz. Amikor Magdolna meglátja az elhengeredett követ, első logikus következtetése, hogy elvitték a holttestet a sírból. Számára az a na-

gyobb tragédia, hogy nincs meg a test, a szeretet tárgya.

Az asszonyok a Katyn című filmben is mindaddig reméltek férjük, fiúk hazatérésében, amíg elő nem került a holttestük, vagy valamilyen személyes tárgyuk a közös sírból.

A kő nem azért került el a sír bejáratától, hogy Jézus előjöhessen, hiszen neki nem akadály a zárt ajtón belépés sem, hanem hogy a tanítványok bemelessenek oda. Az ember számára létezik az elhengeríthetetlen nehéz kő, amely végleg lezárja reményét. Isten számára azonban nincs lehetetlen: az Ő számára a sírkő nem végleges pecsét az életen.

Az üres sír és a leplek helyzetének látványa elég volt Péternek és Jánosnak, hogy megszülessen bennük a húsvéti hit. Nekik már nem probléma, hogy hová került Jézus teste. Mária Magdolna meggyőződését az őt néven szólító, az élő Jézust megtapaszt-

– Jézus szavát komolyan véve, a Szentírás igéitől megérintve és a Szentlélek vezetésével voltak már hasonló találataim?

A passió hasonló eseményt rögzít. A tanítványok kérdésére, hogy hol készítsék el számára a húsvéti vacsorát, a Mester ismét meglepetéssel áll elő. Megintcsak két apostolt szólít fel: „Menjetek a városba. Ott *találkoztok* egy vizeskorsót vivő emberrel.” Mivel hisznek Neki, elindulnak, és úgy történik minden, ahogy Jézus mondta. Valóban ott volt a vizeskorsót vivő ember, aki után menve megtalálták a vacsora termét.

Jézus mellett nincs helye az aggodalmaskodásnak, a kétségeknek. Ha rá hallgatunk, csupa meglepetés lesz az életünk. Izgalmas kaland a Mester követségében. Olyan találkozások sorozata, amelyeknek fényében még a Golgota is értelmet nyer. A hamis tanúk lelepleződnek, mert Jézus nem a jeruzsálemi templom lerombolásáról beszélt a templom megtisztításakor, hanem testének golgotai lerontásáról. A főpapok is csak hazugsággal foghatják rá, hogy le tudja rombolni, és három nap alatt fel fogja építeni a templomot, mert ezzel szemben feltámadását jövendőli meg. Velük szemben a pogány százados Isten Fiát látja meg agóniájában, az asszonyok pedig harmadnap üres sírt *találnak*, és a feltámadás „tanújával” *találkoznak*.

taló találkozás juttatja el a bizonyosságához.

– *Testvérem, nővérem, te hol tartasz a húsvéti hit útján?*

Ha Jézussal zárkozom életem sírjába, ha vele temetkezem el, akkor életem földbe hulló magként elhal ugyan, de új életre támad. Eltemetkezni vele, hogy feltámadjak vele: nem az életem végén esedékes faladat, hanem mindennapi teendőm. De legalábbis minden húsvétünnepi lehetőségem.

János Miklós költeményével vallom:

*A létem rácsain
Felnyújtom Hozzád két karom.
A sebzett, kinyílt titkot,
A Szíved akarom...*

*Hozzánk forrasztott
Örökiségünk a fájdalom...*

*Tanúskodik az ég,
Szívéünk itt együtt dobogott.
Már semmi Tőled el nem választ:
Feltámadtál – feltámadok.*

Április 19. — Húsvét 2. vasárnapja — Jn 20,19–31 — Belépett hozzájuk!

„Az emberek gépek lettek, és üzemanyagválság van”, írta búcsúlevelében a nyolcvanas évek közepén egy öngyilkosságra készülő leány. Azóta csak rosszabbodott a világ, mert még inkább elgépiesedtek a kapcsolatok. Az új gépekhez regiszt-

ráció, ügyfélkapu, jelszó stb. szükséges. Ahelyett, hogy megkönnyítenék az emberi kapcsolatokat, az ügyintézéseket, azok inkább bonyolultabbá váltak.

Nosztalgiaival gondolunk a régi szép időkre, így a Biblia korára is, amikor

személytől személyig alakultak a kapcsolatok. Jézus megszólította az embereket. Követésére hívta tanítványait. Kijelentette: „Aki hozzám jön, nem utasítom el” (Jn 6,37). Húsvét után pedig egyszerűen csak belépett övéi közé. Csatlakozott az emmauszi zarán-

dokokhoz. Megkereste, és reggelivel várta az emberhaláztatást elszabotáló apostolait.

A mai evangéliumban kétszer is hallunk arról, hogy Jézus a zárt ajtón át belép hozzájuk. Nemcsak a félelmet kifejező zárt ajtó nem akadály neki, hanem a nagypénteki csalódásba, reménytelenségbe bezárkózott tanítványai sem, akiknek elhozza békéjét. Beléphet az életükbe is, mert befogadták újjáteremtő leheletét, a Szentlelket, bocsánatát és a küldetést. De még pünkösöd előtt vannak, ezért nem képesek másokkal, akár csak a hiányzó Tamással is elfogadtatni az élő Jézus valóságát. Míg velük van a Mester, képtelenek az önállóságra. Majd csak a mennybe távozása után állnak saját lá-

bukra, a pünkösdi élmény segítségével.

Füle Lajos református költő Tamás és a feltámadás című versében olvasuk:

*Húsvét, csoda, feltámadás!
– De merre van szegény Tamás?
Fáj neki a kereszt, a Holt,
egyedül van, elkóborolt.
Együtt vannak a többiek,
Tamás sehol. Mikor ijedt
ábrázattal előkerül,
hallgat csupán, hitetlenül.
Majd szól: e hír csak úgy elég,
ha látja a szegek helyét
a Mesteren! Imé, ez ő:
becsületes kételkedő.
Nem színel és nem képet mutat,*

*JÉZUS ezért talál utat
szívéhez: ún megjelenik,
felmutatja a sebeit,
és lát Tamás, szól könnyesen:
”ÉN URAM ÉS ÉN ISTENEM!”*

A találkozás nyomán nemcsak Tamás Jézussal való kapcsolata gyógyult meg, hanem a baráti közösséghez fűződő kapcsolata is. A Mester amellett, hogy megnyerte őt magának, a többi apostolnak is visszaadta. Sőt nekünk is fontossá tette, mert miatta hangzott el az örömhír: „Baldogok, akik nem láttak és mégis hittek.” Erre a „mégis” hitre éppen a közösség tanúságtétele és a benne megtapasztalható jézusi jelenlét élménye juttat el. Nem az egyre bonyolultabb gépek világa, hanem a kapcsolatok Lelke hitelesíti tanúságtételünket.

Április 26. — Húsvét 3. vasárnapja — Lk 24,35–48 — Az érzekek és értelem útja!

Egy elképzelhetetlen és váratlan esemény zavarba hozza a kiszámíthatóságot kedvelő embert. Jézust már a vízen járásakor kísértetnek gondolták tanítványai. Megrémültek a rendkívüli látványtól. Jézus akkor a szavaival próbálta megnyugtatni őket: „Bátorság! Én vagyok, ne féljete!” Péternek ez nem volt elég, bizonyossággént ő is járni kívánt a vízen. Amikor merülni kezdett, Jézus kicsinyhitűnek és kételkedőnek nevezte.

Hasonló jelenettel találkozunk húsvét estéjén is. Az apostolok az asszonyi szöbeszéből értesültek az üres sírról. Némelyek már látták is azt, de Jézus magát nem látták. Miközben az Emmausból visszatért tanítványok megosztották velük élményüket, megjelent közöttük az élő Jézus. Megintcsak szellemek, kísértetnek vélték. Jézus először az érzekek útján győzködi övéit:

Szavaival: Köszönti őket: „Békeség nektek!” Rákérdez nyugtalanságuk

okára és kételyükre. Ezzel megéri a békétlen és félénk szívüket.

Felhívja figyelmüket a *nézésre:* Átszegezett kezét és lábát mutatja nekik. Sebeinek látványa igazolja valóságát.

A *tapintás* bizonyossága olyan, mint Péter vízen való járása. Ez főleg Tamás meggyőzéséhez kellett.

Végül az *éves* érzékeivel rontja le bennük az a tévedést, hogy csupán szellemet, kísértetet látnak. Péter apostol később tanításában is hivatkozik erre a tényre: „...vele együtt ettünk és itunk a halálból való feltámadása után” (ApCsel 10,41).

Az érzekei tapasztalatok előkészítették az utat az értelmi megértéshez. Szentírás-magyarozatával világossá tette előttük, hogy csak a szenvedés útján érhet el célját és ennek jutalmát: feltámadását.

Azért győzködi ennyire alaposan apostolait, hogy mint mesterek majd ők is hasonló elszánással tanúsítsák örömhírüket leendő tanítványaik számára.

Napjainkban hasonlóképpen cselekednek a világ fiai, menedzserei a termékbemutatókon. Reklámjuk hangztatásával megpróbálnak rábeszélni a fogyasztásra. Árjuk előnyös oldalát láttatják. Megmutatják használat közben, és kipróbálásra ösztönöznek. Ha ehető az áru, ingyenes kóstoló rendeznek, ha nem, akkor árukapcsolással jön a „beetetés”. Végül következik a rábeszélés, az értelem meggyőzése: ha ezt megvásárolod, több lesz, boldogabb és elismertebb.

Lehet, hogy Jézus módszeréből tanultak a világ fiai. Ha a világosság fiai már „letudták” Jézus és az öskeresztények tanúságtételét, akkor ismét tanulhatunk a világ fiai okosságából. A küldetés Szentlelke mindenestre ilyen vargabetűk nélkül, egyértelműen Jézus és első tanítványai útját tanítja: az érzekek tapasztalata után „megnyitotta értelmüket, hogy megértsék az Írásokat”. Így a Lélek erejével tanúskodhatunk a velünk együtt működő és tanításunkat hitelesítő ELŐ JÉZUSRÓL.

Május 3. — Húsvét 4. vasárnapja — Jn 10,11–18 — Ismerjük?

A Jó Pásztor ismeri övéit, és övéi ismerik őt. Idilli kép: teljes harmóniában él és működik a Pásztor az ő bárányai-val. Mindenki tudja a dolgát és tudja a helyét. Tudja és teszi.

Ne ringassuk el magunkat kegyes hangulatban, mert a valóság mást mutat! Hangolódjunk rá erre a valóságra a jobbulásunk reményében...!

A pásztorkodásból élő népeknél csak a tehetős, nagy nyájjal rendelkező gazda fogadott alkalmazottakat az őrzésre, gondozásra. A kevés jószággal rendelkező maga őrizte állományát, vagy a család valamelyik tagja tette ezt. A béres sem felelőtlenkedhetett a rábízott értékkel, mert az elveszett, elpusztult állatokért kártérítést kellett fizetnie, például levonták a nyereségéből (ld. 2Móz 22, 9-12; 1Móz 31,39). Az Őszövetségben Jahve úgy bánik népével, mint a pásztor a nyájával: vezet, gondozza, óvja. Izrael királyait azonban nem nevezik pásztor-

nak, ezt a címet messiási címnek tartják meg (Ezekiel 34,23; Zakariás 10,3). Jézus ajkára adottan Máténál, Márknál és Jánosnál is szerepel Jézus mint népe pásztora. Messiási bizonyítás részei ezek a helyek is. Az ősegyház is átveszi ezt a szemléletes képet, és a közösségek vezetőit, élükön Péterrel, mint Jézus példáját követni hivatott előljárókat pásztornak tekintik (Jn 21,16; Ef 4,11; 1Pét 5,1; ApCsel 20,28).

A keresztény, Jézusra hivatkozó emberiség nem úgy fest, mint aki ismeri Pásztor hangját. Gyümölcseiről megismerhető a fa. Ha valaki önvédelemből ezt reflexszerűen támadó hangnak venné, azt is inkább áthívom a másik irányba, az önvizsgálat irányába. Nyugalom, kedves sorstársak, az igazi határvonalak „az emberi szívekben vannak” (Exupéry), és mi mindnyájan Jézusunk szívhangjára szeretnénk hangolódni. Nem a bajokon való kesergés és vita

tesz ugyanis jobbá bennünket, hanem ismereteink fejlesztése, és ebből fakadó önnevelésünk mindennapos megvalósítása. A tudatformálást (metanoia) olyan fontosnak tartó Jézus meg akarta találni velünk a közös hangot: az Istennek tetszős közös hangját. Értékszemléletet kínált, és ebben az egy nyelvet beszélésre biztatott. Pontosabban a Vele egy nyelvet beszélésre. Hiába értünk egyet abban mi, emberek, hogy gyarlók vagyunk, és vigasztalgatjuk egymást nagy megértéssel, ha ebből nem fakad Istennek tetszős megtérés és úton járás, Jézus hangjának megfelelően.

Mi végett vagyunk a világon? Hogy Istent megismerjük és megismertessük, megszeressük és megszeretessük, és ezáltal az üdvösség csillámpora megjelenhessen itt a földön is. A hívő magabiztosságot szerencsésebb lenne felváltani a szerény istenkeresés hangjával. „Van Isten? Az már nem a mi gondunk”

(Babits), hanem a hitetlenké. A mi gondunk már az, hogy az Ő akaratát ismerjük meg, nem keverve azt a magunk vágy-akaratával. A keresztény tévedhetlenséget szerencsésebb lenne felváltani a Jézushoz fejlődőképesen felzárkózni akaró ráhallgatás hangjával. „Minden beszédnek hallgatással és meghallgatással kell kezdődnie” (Ba-

bits). Tanulni, de azt, ami Őt jobban megismertetheti, imádkozni, de a már megismert jézusi értékszemplélet hangján. Hol tartok? Megmutatja, ha megnézem, mit tanulok (tanulok egyáltalán?), és miről és hogyan imádkozom. Mert lehet tanulás címén elringatózni, mert lehet ima címén munkaköri leírásokat gyártani a Jóistennek. „A fejlődés a hívő

növekedése a hitben, és nem a hité a hívőben” (Nagy Szt. Albert).

Elöl megy a Jó Pásztor, utána a bárányok. A bárányok pásztoruk ismerős hangját követő része igyekszik felzárkózni, a többi nyájszellemben sodródik a jobb legelő reményében, mások pedig elcsatangolnak...

Merre járok?

Május 10. — Húsvét 5. vasárnapja — Jn 15,1–6 — Szőlőtő és szőlővesszők

Az ószövetségi hagyományban ismert és kedvelt kép ez az evangéliumi rész: Jahve a szőlősgazda, és Izrael az ő szőlőskertje. Másutt Izrael az a szőlőtő, amelyet Jahve Egyiptomból átültetett az ígéret földjére (Zsolt 80,9-12). Itt Jézus saját magát mondja szőlőtőnek, nem Izraelt, nem mást.

A kertés gazdák és földközeli életű emberek általában tudják, hogy az éves nagy metszés mellett van évközi tisztogatás is. Olyan új és veszélyes kórokozók támadnak, hogy amiben az idén hatékony voltam, az jövőre már aligha lesz ugyanilyen hatékony. Az ember nem ülhet hátradőlve, hogy ezt elvégeztem. A metszést, tisztogatást folyamatos éberséggel kell végezni – ha kell, radikális beavatkozással, mint a monília-fertőzés esetén, amikor az egészségesnek látszó ágból is le kell metszeni a csak belül láthatóan fertőzött szakaszt. A mai szentírási rész a mindennapos tapasztalatra építve akarja belénk vésní: mennyei Atyánk szüntelenül munkálkodik, szőlőtő-Jézusunk szüntelenül adja éltető erejét – de szőlővessző-én vajon mit csinálók a termésért?

Az ösztön-hangsúlyú lényeket jutalmazással és büntetéssel szoktuk terelgetni. Mennyei Atyánk is így terelget? A

szereket rendjébe nem fér bele a félrevezető magatartás: a gyümölcsstelenség elrendezése. Tehát kell a büntetés? A szeretet rendjébe az sem fér bele, hogy apokaliptikus dörgedelmekekkel, félelemtől reszkető embereket tuszkoljon be a Jóisten a mennyországba. Tehát kell a jutalmazás? Akit odavonzani nem tud a szeretet, azt odarugdosni sem érdemes. Isten szeret, mindenkét szeret, elbitangolt gyerekét is szereti (Mt 5,45). Személyes fájdalom lehet az, hogy senkit nem tud akarata ellenére üdvözíteni. Isten szeretete azonban értékörző szeretet: elkenés, mentegetés, eltakarás, kegyes kódósítás helyett biztató és rávezető szeretet. Jónak lenni érték, jóvá lenni értékes fáradozás. Még fájdalom árán is érdemes ezen fáradozni. A metszés, a megtisztítás fájdalom olyan, mint a szülés, az új élet öröme feledteti a vajúdás óráit, a gyümölcsstermés élménye hasonlóan hat. Súlyos rendellenesség lenne, ha a beteg haragudna a sebészre, aki bár fájdalom árán, de megszabadította életveszélyesen beteg tagjától. Sajnos vagy nem sajnos, de egyikünk sem spórolhatja meg, hogy át ne vegye a szüntelenül munkálkodó Gazda munkálkodását, és maga is ne fáradozzon a maga gyümölcséhezása érdekében.

A teremtés rendjében meglévő „műteti” metszések mit sem érnek, ha az éltető nedvkeringés nincs rendben. Ez a szép allegória a töről és vesszőről azt hivatott kifejezni, hogy milyen mértékű közösségben kell/kellene lennünk Jézussal. A szüntelenül munkálkodó szőlőtő-Jézus felkínálja éltető erejét, azt akarja, hogy életünk legyen, és az bőségben legyen. Helyettünk azonban nem tud áramoltatni. Máshonnan is felvenni akaró törekvéseinket nem tudja ellensúlyozni. Az ide is, oda is tartozni akarókkal nem tud mit kezdeni. Nem szolgálhatunk két úrnak, nem tekingethetünk másfelé. A szőlővessző elhajolva és talajtakarásban önálló gyökeret ereszt (bujtató), és leválik az eredeti töről – és megörzi fajtája tulajdonságait, de az ember, ha leválik a jézusi töről, sajnos mindent elveszít, ami Jézustól való.

A gyümölcsért vagyunk, nem a lombért. Valamennyi lombra szükség van a gyümölcsstermés segítésére. A dísznövények szép, látványos lombzat létrehozásra használják az éltető erőt. Az ember haszonnövény a Jóisten kertjében: izes, éltető erőforrás a szeretet Országában. Ez nem kevés, de nem is lehetetlen küldetés.

Május 17. — Húsvét 6. vasárnapja — Jn 15,9–17 — Amint az Atya szeret...

A szeretet láncolatáról elmélkedünk: az Atya valahogyan szereti Jézust, Jézus valahogyan szereti övéit, mi valahogyan szeretjük mieinket... „Szeretettel mérjük a világ hosszát...” (Nyíró).

Hogyan szereti Jézus az ő Atyját? Ha semmi más nem tűnne fel Jézus életalkításában, csak az, hogy hihetetlen bizonyossággal kötődik mennyei Atyjához, ez is elég lenne arra, hogy keresni kezdjük: Mire alapozza Jézus ezt a bizonyosságát? Gyermekkori kereső irányulása (például 12 évesen a templomban), megtisztító bemelegítési élménye a Keresztelőnél a Jordán folyóban, imaházi nyilvános bemutatkozása felnőttégre kezdetén ("ő kent fel engem") nagyon erős személyes kapcsolati élményt feltételeznek. Amikor beszél Atyjáról, a legédesebb, legédesebb képekkel szól róla (tékozló fiú atyja), úgy szól, mint aki ismeri azt, akiről beszél (pl. Jn 6,46; 7,29; Mt 11,27; Lk 10,22...). Jézus úgy éli meg, hogy az ő istenkapcsolatában az ismeretből szeretet születik: szükségszerűen születik, nem lehet nem szeretnie Atyját, ha megismerte (Jn 17,26). Számára az Atya az egyedül igazán jó, ő az egyedül igaz ("senki sem jó, csak az Isten", "én igaz Atyám..."). A tökéle-

tesség mintája ("legyetek tökéletesek, mint a mennyei Atya tökéletes") feltételekhez nem kötött szeret ("eső ad jókra és gonoszakra"). Sorolhatnánk tovább a szeretet számtalan jelét, de most állapítsuk meg a meghökkentő végkifejletet: úgy szerette Jézus az ő Atyját, hogy hagyta kivégeztetni... Nem csoda, hogy az ezt megragadni akaró ember megváltástant dolgoz ki, misztikumba menekül, hiszen megáll az emberi ész. Miért nem éli meg ezt szeretetlenségnek Jézus? Elhagyottságnak megéli, szenved, de fel nem lázad. Van olyan normális édesapa és édesanya, aki ha teheti, ne mentené gyermekét, még az elcsavargót is, hát még a neki tetszőt?! Lehetséges, hogy aki tökéletesen tud szeretni, az a szeretet elleni bűnnel nem tudja, nem akarja megvédeni szeretteit? Lehetséges, hogy a földi élet azért annyit nem ér, hogy meghasonlás legyen a szeretetben (vértanúk példája)?

Hogyan szereti Jézus az övéit? Kezdi azzal, hogy megtapasztalható, átlátható életvitelt él, kódósítás, titokzosságokba bújás nélkül. Személyiségével, egyediségével emberközeli hozza az embert felemelni akaró új értékszemplét. Magabiztossággal és nyitottsággal

gal (pl. a Keresztelő felé), határozott iránytartással és módosítani tudó rugalmassággal (tömegpásztorációról átáll a kisközösségre), nagyszívű segítőkészséggel (gyógyítások) és időben visszahúzó lényegre állással (jöttetei hírzárlatának elrendelésével) jelzi, hogy mennyire Mestere („az vagyok”), Tanítója („egy a ti tanítótok”), Barátja („barátainknak mondalak titeket”) övéinek. Keményen elvárja, hogy a hozzá csatlakozó ne oldalogjon másfelé is, ne tekintgessen hátrafelé is, ne biztosítgassa be magát családi hagyományainak megfelelni akarással is („hagy temesem el előbb...”), ne lavírozzon más úrnak is szolgálva. Jézus úgy szereti övéit, hogy ünnepeikben (kenyér és bor lakoma) és mindennapjaikban („én vagyok az ajtó, a fény, a pásztor...”) jelen akar lenni. De nem érzélgősködik ebben a kapcsolatban: ha nem vállalják az ő értékszemplétét, tanítását, akkor el is mehetnek, és ő szomorúan utánuk fog nézni, mint tette ezt a gazdag ifjú távozásakor és az eucharisztikus beszéd után eloldalgó tanítványok esetében.

Hogyan szeressük mi a mieinket? Ahogyan a fenti példák mutatják...

Május 24. — Mennybemenetel — Mk 16,15–20 —**Feszülés a tapasztalás és a hinni valók között**

Az ember kérdezni tudó lény, aki válaszokat is próbál fogalmazni. A mai ünnep ősegyházi testvéreink hitvallásának része, krisztológiai beszámoló. Jézus a maga teljességében fölment a mennybe, megdicsőült. Nem szemtanúi beszámolót olvasunk, hanem közösségi meggyőződést. Maga a leírás sokféle-képpen maradt ránk. Mintegy szemtanúi beszámolót egyedül Lukács ad, de evangéliuma csodamentes távozást ír le (24,51), az Apostolok Cselekedeteiben viszont már másként ír erről (1,9-11). Ezen kívül minden írásos hagyomány hitvallás, amely nagy eltéréseket mutat készleteiben. Csak a 4. századra nyugszik le a sokféleség bizonytalansága, és ekkor fogadják el az Apostolok Cselekedetei szövegét (Haag: Bibliai lexikon, 1228. o.).

A szemita gondolkodás számára természetesen, hogy a kivégzés után ismét élve megjelenő Jézus földi életére dicsőséges záradék kerüljön. Ha hisszük feltámadását, akkor eltávozását is úgy kell hinnünk, hogy az kifejezze: Isten a testet is eredeti ép, tökéletes állapotában felemeli magához a mennybe (Illés

tüzes szekéren). A bűnt és a halált legyőző Jézusba vetett hit égbe emeli a nagyon-nagyon szeretett és tisztelt Mestert.

Azt tapasztalom, hogy a test elporlad, vagy magunk elhamvasztatjuk. Visszakerül a természet körforgásába. A betegségek nagyon is rádöbbenenek, hogy az anyag átalakul, elkopik, ideig-óráig képes csak hordozni a személyiséget. Ugyanakkor a földi élet szeretet-megnyilvánulásaiban nagyon jelentős közvetítő szerepe van a „testbeszédnek”. A földi élet lét- és fajfenntartásának is nélkülözhetetlen eszköze, a földi élthez tartozó tényező. Az örök élet-hez is tartozó tényező? A keresztény hit igent mond erre a kérdésre, amikor a test feltámadását, Jézus mennybemenetelét, Mária testestül-lelkestül való mennybevitelét vallja. Így van ez még akkor is, ha egy dogma kihirdetésének sokféle oka között szerepel a világ kihívására adott válasz is: az ateista materializmus kihívása nyomán Mária mennybevitelének dogmájával hangsúlyozni kellett az Egyház anyagot (matériát) értékelő hitét. Szeretet az Isten, a Szeretet örök...

Miért ne lenne valamiképpen örök a szeretet eszközeinek köre, a test is? Megdicsőült testről beszél a hit. Számár-testvérről (Szent Ferenc) beszél az emberi tapasztalat.

Feszülünk a föld és a menny között. Közelíteni akarván a mennyet, feljárnunk a hegyre, mint Jézus a Tábor vagy az Olajfák hegyére: pihenni, győtrődve imádkozni, mennybe menni... Eltávozott szeretteinket ott hisszük a Szeretet Országában, miként Jézusunkat is. Ha magunkat is oda álmodjuk, akkor nem kerülhetjük ki az oda vezető úton való járást, a Jézus-követést. A szeretet égbe emeli szeretteit, és égbe kell segítenie a még itt és most küszködő szeretetteket. Felhő takarja el, tükör által homályosan látszik, vagy csak látni véljük? A lényeg: jézusian élni akkor is érdemes és emberhez méltó, ha kérdőjelek rajzolódnak az égbe.

*Nem a menny veszett el,
A világ tágasabb,
A menny itt van közel,
Magadban kutasd!*

(Tóth A.: Karcolat)

Május 31. — Pünkösöd — Jn 20,19–23 — Meghökkentő történetek...

Erre senki nem számított. A megvert, elítélt Pásztor sorsa sokkolóan hatott a tanítványokra: életveszélyben érezték magukat. Bujkáltak, bezárkóztak. Vitáztak, emlékeztek, imádkoztak. Tervezték-e valamit? A túlélésen kívül terveztek-e valamit? A „hogyan tovább” alapvető kérdés kellett, hogy legyen. A Jézussal töltött évek meg kellett, hogy határozzák gondolkodási irányukat, hiszen „sülve-főve” együtt voltak. Elszokhattak korábbi életüktől, a halálszattól, a kisipartól, a földműveléstől, az állattartástól. Mindez háttérbe szorult, és betöltötte életüket a Mester példája, tanítása, egyénisége – és a környezet ezekre adott reakciója. Nem szakadtak ki a mindennapok életkereteiből, de átalakultak. Nem szakadtak ki népi, vallási környezetükből, de valamiféle radikalizmussal átérezhették azt a másságot, amit Jézus képvisel, és ezáltal ők is igyekeztek képviselni.

A Pünkösöd kiemelt régi ünnep volt az életükben. Zarándokünnep, amelyen illett minden izraelitának Jahve színe előtt megjelennie (5Móz 16,16). A sokféle ősi tartalom letisztult, és Jézus idejére a sínai szövetségkötésre emlékező „hetek ünnepe” lett. A Törvény kihirdetésének emléknapjaként nagy zarándoktömeg ment Jeruzsálembe. Mindenki ismerte a hagyományt, amely szerint (2Móz 19) ehhez az ünnephez lángnyelvek, hangjelenségek, tűz és nagy beszédek kapcsolódnak (Hénoch

14,8-15). A Sínai Haggada szerint Isten hangja a hegyen 70 nyelvre (értsd: szájszerv) oszlott szét a világ népeinek akkor tartott számának megfelelően. Ilyen légkörbe kell elhelyeznünk a mi Pünkösödünk leírásait. Fellépő ősegyházi testvéreinket olyan keretben írja le az írásos hagyomány, hogy világossá tegye: a tanítványok Isten igaz emberei, folytatói a szent hagyománynak, beteljesítői a Törvénynek.

„Isten nem kockajátékos” – írta Einstein. Nem épít a véletlenre. Amit eltervez, az megvalósul, úgy, ahogyan azt eltervezte. Vajon Pünkösöddel kapcsolatban ezt és így tervezte? Ugyanis ezen az ünnepen az Egyház születésnapját ünnepeljük, amihez Loisy abbé hozzáfűzte: „Jézus Isten Országát akarta, és jött helyette az Egyház.” Senki nem tagadhatja, hogy Jézus úgy torzul az emberi kezekben. Mindannyian tudjuk, hogy Jézus nem rendelapító, aki szerkezeti és működési, írásosan rögzített szabállyal bocsátotta útjukra övéit. Isten iránti ösbizalma kihatott az ember iránti bizalmára is: felülről és belülről vezérelten tudni fogjuk tartani az irányt. Már az első önálló lépések toporgásra sikerültek. Diadálnak látszó emberi építkezés indul el Jézusra hivatkozó nagy-nagy lelkesedéssel és jó szándékkal.

Jézus kisközösséget csinált, a kezdeti tömegpasztorációt lecserélte a személyes kapcsolati formára. A tanítványok

ott folytatják, ahol Jézusuk is kezdte, a tömegpasztorációnál, és nem ott, ahová a Mester felfejlesztette az emberek Istenhez felzárkóztatásának szolgálatát: a személyes kapcsolatra építésnél. Jézus kritikusan, de használta vallása eszköztárát, és nem alapított új felekezetet. A tanítványok megőrizve az ünnep hagyományát, azt felhasználva elkezdik az új vallás alapjainak lerakását a bemelegítés/megkeresztelés kultikus gyakorlatával, ráadásul gyorsított és nem megérlelt eljárással. Tömeges megtéréssel lehetett dicsekedni, de tudat átalakító („metanoias”) jézusi közösség-építéssel aligha. Ma már tudjuk, hogy nagy veszélyeket hordoz az elit és a tömeg kettősségének kialakulása: „A minőség ne egy elit kiváltsága maradjon!” – írja Náray-Szabó Gábor kémikus.

Ünnepeljünk! Van esélyünk az Isten Országára kisközösségi, személyes testvérbarátságokra épülő formájának megvalósítására. Át kell vennünk a tanítványok bátor lelkesedését, és ugyanakkor bízni kell abban, hogy a Jézustól eltanulható személyesség a hatékony, a kicsi a szép. Jézus Istene nem kockajátékos: biztos abban, hogy jót adott és ad számunkra Jézusban. Nekünk sem szabad kockajátékosként, próba-szerencse alapon elkísérletezgetnünk életünket mindenféle utak próbálgatásával. A követhető mintához kell igazítanunk a megélhető szintézisre törekvésünket.